

تاریخچه فعالیت گروه تلاشگران

شبکه یاری کودکان کار و خیابان

خیابان شکل گرفت. پس از تشکیل شبکه براساسی راهنمایی‌های اهداف شبکه به شرح زیر مشخص شد: هدف اصلی و سترژیک (بلندمدت): کمک مالی کار کودکان اهداف میان مدت و کوتاه مدت: -اجرام حمایت‌های قانونی، آموزشی، اجتماعی، عاطفی، روانی و بهداشتی از کودکان کار - کمک به ساماندهی درست کودکان کار و راه کاهش کار کودکان براساس این‌نامه اجرائی موفق، مشارکت شبکه و شرایط عضویت به شرح زیر مشخص شد: -توسعه هماهنگی شبکه یاری کودکان کار و راه یاریگری کردند و شبکه یاری کودکان کار و سازمان‌های دولتی و غیردولتی مرتبط برگزار شد. در پایان کارگاه، پیشنهاد ایجاد شبکه‌ای از سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای کمک به کودکان کار و خیابان از طرف شرکت کنندگان مطرح شد. تعدادی از سازمان‌های دولتی (سازمان بهزیستی، وزارت کار، وزارت آموزش و پرورش) و سازمان‌های غیردولتی (انجمن پژوهش‌های آموزشی پویا، انجمن هیساران غذا، انجمن حقوق کودکان کار و خیابان، انجمن حمایت از حقوق کودکان و انجمن حمایت از کودکان کار) با پذیرش این ضرورت و طی برگزاری جلسات متعدد ایجاد شبکه‌ای از سازمان‌های همسو را پیگیری کردند و شبکه یاری کودکان کار و

فاطمه قاسمزاده

شماره ثبت 31830

- ۱- انجمن پژوهش‌های آموزشی پویا
- ۲- انجمن حمایت از حقوق کودکان کار و خیابان
- ۳- انجمن حمایت از حقوق کودکان کار
- ۴- انجمن دوستداران کودک بوخش
- ۵- انجمن یاری کودکان کار و معزز خطر
- ۶- جمعیت امام علی (ع)
- ۷- جمعیت دفاع از کودکان کار
- ۸- کانون فرهنگی - حمایتی کودکان کار گوشا
- ۹- گروه فرهنگی - اجتماعی کینا
- ۱۰- موسسه ارتقای ایرانیان (ایلیا)
- ۱۱- موسسه تاک سوزن‌من
- ۱۲- موسسه توسعه فرهنگی - اجتماعی هارولد مادرگیل
- ۱۳- موسسه حمایتی خانه مهر کودکان
- ۱۴- موسسه ویژه نهل جوان
- ۱۵- سازمان‌های عضو شبکه در اجرای برنامه‌های خود کاملاً مستقل‌اند و هر سال در اجرای برخی برنامه‌ها از جمله روزها و مراسم خاص یا یکدیگر مشارکت دارند. شبکه یاری طی یازده سال گذشته فعالیت‌هایی با همکاری اعضای خود انجام داده است که در زیرنامه‌ی به مناسبت دهمین سالگرد تأسیس شبکه آورده می‌شود. شبکه یاری در مدت یازده سال فعالیت خود از تفریح و تفریحگاه گذشت و دستاوردهای ارزشمندی داشته اما دارای مشکلاتی نیز بوده است که نیز به بررسی و تحلیل آنها با همکاری اعضای خود وارد.

غیردولتی شبکه بودند که بعداً به علت برخی تغییرات در سازمان‌های غیردولتی، مسئولان سازمان‌های غیردولتی دیگری به آن پیوستند. کمیته آموزشی - کمیته پژوهشی - کمیته حقوقی - کمیته اطلاع‌رسانی (دیبرخت) - کمیته اجرائی و مالی - کمیته آرایه‌های فرهنگی - کمیته تشکیل شرایط اهداف و وظایف آنها و شرایط عضویت در شبکه در این‌نامه دکتر سعید شالمو، استاد روانشناسی، کارگروهی در جامعه ما، مانند سوسپوخرن با چنگال است که فقط چند قطره به دست می‌آید اما آن هم بسیار غنیست است، زیرا از قطره قطره جمع گردد، وانگهی دریا شود.

اگر بخواهیم برای باری کودکان کار قدم‌های اساسی برداریم، ضروری است در چارچوب سازمان‌های وسیع‌تر یا شبکه‌ها به پیوند شتاب و توانمندتر باشیم، به گفته ناعز:

فقر، فقر به دریا برسد، به گه ساحل‌هایی چون به دریا برسد، فقر نه‌ای دریایی بارده سال را با این امید بسوزی که رویه ما فقط راه به دریا برسیم و در این روز روزهایی کودکان کار محروم‌ها از مشکلاتی است که اینک با آن روبه‌رو هستند، به امید آن روز.

نگار نو

نگاهی به پدیده اعتیاد و ایزد کودکان کار و خیابان

کودکانی که معتاد می‌شوند!

بهنام اخوت | مقاله علمی

«کودک کار و خیابان» واژه‌ای که مدت‌هاست در سر زبان‌ها افتاده و هر متخصص و دلپسوزی را به سمت سوسوی خود کشیده است. این است که کودکان خیابان چه کسانی هستند چینی کنند و اصولاً کودک کیست، نیز شاید بارها و بارها در گوش و ذهن ما تداعی شده است. اما یک کودک تنها به واسطه این که کار می‌کند یا در هر کجوه و پس کوچکی قیافه‌های زنجور به خود می‌گیرد و به نصی برمی‌خیزد می‌گناید می‌آید، تنها مسأله و متشکل جامعه امروز ایران و نیز جامعه جهانی نیست.

آمار درنگ

فعلی که در کشور ما به افتخار مسرو صالهی - باغل حقوق کودک - در بسیاری از کشورهای جهان، آمار درست و علمی از کودکان کار وجود ندارد! اما تحقیقی در جنوب تهران نشان می‌دهد که ۶۶ درصد کودکان خیابان به بیماری عفونت‌های انگلی روده، ۱۰ درصد به عفونت‌های ارثی، ۹۶ درصد به سوسیدگی دندان‌ها و بیماری‌های انگلی و ۲۴ درصد به عفونت‌های پوستی مبتلادونند. همچنین از ۷۱ کودک خانگی مورد مطالعه که می‌توانستیم سنشان ۱۱ سال بوده‌است، ۱۶٪ (۱۶ درصد) آنها مصرف سیگار و ۱۸٪ درصد مصرف مولومختر داشتند. ضمن آن که اکثر کودکان در ۵۷٪ درصد کودکان به اثبات رسید، ۱۰۵ درصد دچار اختلالات روانی بوده و ۱۰۵٪ هم فیل‌الفسردگی داشته‌اند. در مجموع در ۱۳۴ درصد کودکان کشورگی گزارش شد که در این میان ۱۱۲٪ کودکان از نظر سواد مبتلا به افسردگی و سیگار و ۷۱۵ درصد آنان مولومختر مصرف می‌کردند. در مجموع ۲۱ درصد از کودکان مولومخره‌است. ۱۵ درصد کودکان مبتلا به افسردگی، مورد سواستفاده جنسی قرار گرفته‌اند. این آمار و ارقام سال‌های اخیر در کشورمان بارها بار نظر کارشناسان، ذوق جامعه‌ای که به واسطه کودک بودن کارکنان، چشم دیگری نیست زمانی که یک کودک بیش از ۱۰ ساعت را در خیابان‌های پرخطر شهر تجربه می‌کند یا با انواع مختلف اجساد برهنه‌ها در خورد می‌کند یا زندگی با افرادی اجاره‌ای می‌کند که ویژگی‌هایی چون بسوادگی، فقر، اعتیاد، خشونت و آزاربندی جنسی، عدم رعایت بهداشت، سوءتغذیه و راه‌اندازی مستقیم و مسافت‌های مسافت از تفریح خود را اختصاص می‌دهند. این وضع می‌توان مقداری از تریساک را در آب حل کرده و به کودک خوراند. در کشورهای فرانسوی، برابری با روند در صورتی که فرد مبتلا با دختر باره‌ای رابطه برقرار کند، بیماری وی شفا خواهد یافت. همین موضوع از مشکلاتی است که باعث گسترش روزافزون بیماری ایدز در کشورهای آفریقایی شده است. علاوه بر مسائل فرهنگی، عواملی چون فقر اقتصادی، کمبودهای خانوادگی، مهاجرت، عدم دسترسی به خدمات بهداشتی، توزیع نامتوازن ثروت و رشد فاصله طبقاتی در سال‌های اخیر در بروز این پدیده تأثیر نگار است. موسسوی چنگ در زمینه اعتیاد و گسترش ایدز در کودکان خیابان چالش‌هایی را برمی‌شمارد. او می‌گوید عدم دسترسی به همه کودکان، عدم همکاری و توجه خود کودکان، پایین بودن سطح تحصیل کارآموزان، بسیار دشوار گران است. عدم آشنایی کارشناسان با موضوع، زمان کوتاه تسلط در مراکز پذیرنده کودکان و عدم پذیرش وضع موجود از سوی خانواده، مدرسه و حتی خود کودکان، چالش‌هایی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

به هر حال، به نظر می‌رسد آموزش‌های مستمر و فراگیر در سطح کودکان، خانواده‌محیط اجتماعی و مسئولان مربوطه می‌تواند در شرایط کنونی مورد توجه قرار گیرد. آموزش همپایان یعنی استفاده از خود کودکان برای انتقال مطالب و حساسیت موجود به جامعه هدف و کودکانی که به راحتی در دسترس این بیماری است. کمک مددکاران قرار ندادن، شیوه‌ای است که مسئولان سازمان جهانی و مراکز دولتی غیردولتی فعال را در کار گاهی به همین عنوان گروه‌ها در آورد. فلان‌منسب، برای آشنایی قانونی و تربیتی با اجرا نشان نشان اولین ناقص نیز خود جزو عملی است که می‌تواند به گسترش اعتیاد در کودکان کار و خیابان شتاب بیشتری بخشد که امید است هر چه زودتر چاره‌ای برای آن اندیشیده‌شود.

بهرها و اعتقادات علمیه بخشی دیگر از عللی است که می‌تواند به اعتیاد و اختلال در کودکان منجر و باعث گسترش ایدز شود. در کشور ایران، با اعتقاد بر این است که روح پور در صورت خوردن می‌توان مقداری از تریساک را در آب حل کرده و به کودک خوراند. در کشورهای فرانسوی، برابری با روند در صورتی که فرد مبتلا با دختر باره‌ای رابطه برقرار کند، بیماری وی شفا خواهد یافت. همین موضوع از مشکلاتی است که باعث گسترش روزافزون بیماری ایدز در کشورهای آفریقایی شده است. علاوه بر مسائل فرهنگی، عواملی چون فقر اقتصادی، کمبودهای خانوادگی، مهاجرت، عدم دسترسی به خدمات بهداشتی، توزیع نامتوازن ثروت و رشد فاصله طبقاتی در سال‌های اخیر در بروز این پدیده تأثیر نگار است. موسسوی چنگ در زمینه اعتیاد و گسترش ایدز در کودکان خیابان چالش‌هایی را برمی‌شمارد. او می‌گوید عدم دسترسی به همه کودکان، عدم همکاری و توجه خود کودکان، پایین بودن سطح تحصیل کارآموزان، بسیار دشوار گران است. عدم آشنایی کارشناسان با موضوع، زمان کوتاه تسلط در مراکز پذیرنده کودکان و عدم پذیرش وضع موجود از سوی خانواده، مدرسه و حتی خود کودکان، چالش‌هایی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

طبق آمارهای جهانی ۲۵ تا ۹۵ درصد از کودکان کار و خیابان نهمی تا ۱۵ ساله و نادران و اعتیاد و استفاده کرد. همچنین عواملی گرایش کودک به مواد نیز بستگی زیادی به سن، جنس و محیط زندگی وی دارد. موسوی چنگ گفت: معوز بهزیستی کشور معتقد است، حداقل ۱۰۰ درصد از این گروه کودکان کار هوشی عالی دارند و از دانش‌ها و استعداد خود در اختیار استفاده می‌کنند. برای صرف سود اقتصادی و اعتیاد آورنده، فعال حقوق کودک می‌گوید: بحث اعتیاد در کودکان کار چندانی نیست که مطرح است و یکسری از آنچه است، متأسفانه به دلایل اقتصادی، اجتماعی و روحی شده‌اند. در بسیاری از موارد در دسترس بودن مواد، تعداد افتخار کودکان کار و افغان‌بویون یک مقدار دسترسی و شرایط برای اعتیاد بیشتر کرده است. اما بحث مهم‌تری که سازمان جهانی نیز روی آن تأکید دارد، اعتیاد است که منجر به ایفای می‌شود. صالحی، از تعداد روزهای بسیاری که در سطح دنیا تعریف شده که هند و برزیل نمونه‌ای از مسکنده‌های می‌کند و می‌آورند، دفعه‌های می‌تواند این اعتیاد در حال حاضر منجر به ایفای می‌شود و استفاده از سرنگ‌های آلوده به بیشتر این بیماری کمک می‌کند. همچنین در ایران به نسبت آمار جهانی با توجه به شرایط مذهبی و عرفی جامعه، اینداز طریق ارتباطات جنسی کم‌تر مشاهده می‌شود. به نظر می‌رسد آنچه در کودکان کار و خیابان به دلیل مسئله کار و وضع اجتماعی و محیطی به افزایش اعتیاد کار می‌کنند و کجکاری و وسعت و نیز تمییز کودکان است، گروه از افراد جامعه است. این به‌جمله به دلیل

شهر داری تهران هزینه تهیه کتب تحصیلی کودکان کار را پرداخت کرد

وی ادامه داد: هر سازمان دولتی باید بخشی از خدمات را به این کودکان ارائه کند. اما متأسفانه به دلیل نابرابری آن در تمام نمی‌شود. برای مثال اخیراً از آموزش و پرورش خواستیم تا کتب آموزشی کودکان کار را اختیار این متکلمان قرار دهد و ما هزینه‌ای کم از طریق شهرداری تأمین کردیم.

با طرح مشوق‌های کودکان بازمانده از تحصیل وزارت رفاه، کودکان بیشتری از تحصیل برخوردار می‌شوند

رئیس هیات‌مدیره و شبکه یاری کودکان کار و خیابان با اشاره به این که عمده معلولین است. اینجمن‌ها در قالب هستند، اظهار داشت: برای آموزش و پرورش انجام نمی‌شود. البته به اهمیت آموزش کودکان اول دبستان، تنها سعت کتبهای در گذشته برای تحصیل این دانش‌آموزان علاوه بر کتاب، معلم نیز در اختیار NGOها قرار گرفت. در طرح مشوق‌های کودکان بازمانده از تحصیل، وزارت رفاه ملحق در اختیار این مراکز قرار می‌دهد. ۱۰۰ دانش‌آموز بازمانده از تحصیل را شناسایی کند و آموزش دهند.

انتظار برای اجرائی طرح حمایت‌های اجتماعی از کودکان کار و وزارت رفاه

وی در خصوص فعالیت‌های ستاد ساماندهی کودکان کار و خیابان گفت: ستاد به این نامه در خصوص ساماندهی کودکان کار در این سنات تصویب شد که متأسفانه در حد با بودت بود. پاس از منتهی، راشد اخیراً وزارت کار، آخرین اینجمن ستاد ساماندهی را بازنگری کرده و آن را عنوان طرح حمایت‌های اجتماعی از کودکان کار مطرح کرد که هم در نظر کارکرد لغت و فرهنگ، حکم بر این این‌نامه و هم از جهت وظایف سازمان‌های دولتی تأکیداتی شده است.

وزارت بهداشت از امر سلامت کودکان کار کم‌کاری می‌کند

مختار و مکان را در اختیار و همچنین چند ماده و اجرائی نشده است. البته به‌تازگی آن را بر نظر اخوانی در اختیار بدست سازمان‌ها و دستگاه‌ها قرار داده‌اند. سلامت این افراد به وزارت بهداشت مرتبط است. ولی متأسفانه تاکنون هیچ اقدامی برای آنها انجام نشده است. قرار شد برعهده زمانی که تا اعتماد یک ساله، قرار شد چهار مرکز بهداشت چهار بیمار شرقی، غرب، شمالی و جنوب کودکان بیمار را شناسایی از طرف NGO، مربوطه برگزار می‌باید. در همان سال، حدود هزار کودک بیمه شدند و ولسی در حال حاضر بیشترین موارد این کودکان بر دوش انجمن هستند.

براساس یک گمانه‌زنی وجود دارد

۳ میلیون کودک کار در کشور

ارتقای سطح فعالیت‌ها، رسیدگی به مشکلات، اعصاب، گزار برای برنامه‌های مشترک و سهولت در تطابق با سازمان‌های دولتی و غیردولتی است. این روش‌ها شامل: - افزودن یا بیشتر کردن فعالیت - این توان کار کودکان کار واقع کرد، چراکه این افراد نیاز نلر خواهند است. - از طرفی این NG ها نمی‌توانند میزان درآمد آنها را بهبود بخشند، بنابراین نیازسری خدمات حمایتی اجتماعی، آموزشی و مشاوره‌ای نظیر مهارت‌آموزی کارآفرینی، آموزش والدین، مسالط بهداشتی، حرفه‌ای، مشاوره در حل مشکلات، عاطفی، روانی و اجتماعی به این کودکان راه می‌گردد.

شهرداری موظف‌است
سخت‌افزار و مکان را در اختیار
انجمن‌های غیردولتی و حمایتی
کودکان کار قرار دهد. وی در
شبکه یاری تنها چهار NGO است
این خدمات بهر مناسبتند

از طرفی به دلیل کمبود بودجه و امکانات هیچ کمکی به این سازمان‌ها نمی‌شود.

در شبکه یاری کودکان کار و خیابان حدود ۲۰۰۰ نفر در تهران، کرج، شهرهای و چند استان دیگر موجود دارد که تنها حدود ۱۰ هزار کودک به آن مراجعه کرده و تحت پوشش قرار گرفته‌اند. یک بار آمار آشنایی وجود دارد. منتهی این که ۱۵ میلیون کودک کار در ۱۸ سال وقتی تنها ۲ میلیون کودک به مدرسه می‌روند. پس می‌توان گفت همبستگی کودکان کار داریم.

دکتر فاطمه قاسمزاده با بیان این که کودکانی که در روز یک یا دو ساعت کار انجام دهند کودک کار تلقی نمی‌شوند. گفت: کار کودک چند مشخصه دارد اول این که کودک باید برای آن اجبار داشته باشد و بخشی از هزینه زندگی خود و خانواده از طریق بردارد. دوم این که کار در جایی باشد که مانع از آموزش او شده و سوم این که کودک مورد بهره‌کشی قرار بگیرد. کار کودک با این سه ویژگی متناسب است.

برورد آماری از وجود ۳ میلیون کودک کار در کشور خبر می‌دهد

دری و چالش نبود آمار دقیق در خصوص کودکان کار و معروض اسباب اشاره کرد و افزود: در شبکه یاری کودکان کار و خیابان حدود ۲۰۰۰ نفر در تهران، کرج، شهرهای و چند استان دیگر موجود دارد که تنها حدود ۱۰ هزار کودک به آن مراجعه کرده و تحت پوشش قرار گرفته‌اند. اما اعلام شده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان بهزیستی کشور نیز آمار برآورد شده است. یک بار آمار آشنایی وجود دارد. منتهی این که ۱۵ میلیون کودک کار در ۱۸ سال وقتی تنها ۲ میلیون کودک به مدرسه می‌روند. پس می‌توان گفت همبستگی کودکان کار داریم.

رئیس هیات‌مدیره انجمن پژوهش‌های آموزشی پویا با تأکید بر این که برآورد آماری کار عدد واقعی نیست، وی می‌تواند ما را به سمت جامعه‌تاریخ‌نگار فلسفی وارد، ولی بیشترین کودکان کار در کلاس‌های دیده می‌شود. آنها به دنبال کار از شهرهای کوچک و روستاهای روستاها مهاجرت می‌کنند، چراکه واحدهای یاری‌کننده در کلاس‌های وجود دارد. کار در خیابان تنها یک نوع کار کودک است؛ کودکان در مراکز کارگاه‌ها کارهای ساختارستانی و متأسفانه در فروش مولومختر نیز مشارکت می‌کنند.

شبکه یاری کودکان کار و خیابان ایجادکننده هماهنگی میان NGOها

رئیس هیات‌مدیره شبکه یاری کودکان کار و خیابان در خصوص فعالیت‌های این شبکه گفت: شبکه یاری ۲۰۰ انجمن و سازمان حمایتی تشکیل شده است و هدف آن برگزاری ای تئاتر یا یکدیگر،